แนวทางการรักษาความสงบเรียบร้อย : กรณีดอกไม้เพลิง

๑. <u>ความหมาย</u>

พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔ ได้ให้คำนิยามของดอกไม้เพลิง หมายความรวมตลอดถึงพลุ ประทัดไฟ ประทัดลม และวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน

ดอกไม้เพลิง หรือที่ประชาชนเรียกกันว่า ดอกไม้ไฟ จัดอยู่ในประเภทวัตถุระเบิดแรงต่ำ (วัตถุระเบิดแรงต่ำ LOW EXPLOSIVE หมายถึง วัตถุระเบิดที่เกิดปฏิกิริยาเพียงการเผาไหม้ปะทุ ปฏิกิริยาจะรวดเร็วมากโดยเฉพาะถ้าเป็นการเผาไหม้ที่จำกัดจะเกิดแรงดันสูง (เช่นการเผาไหม้ของดินดำ) ดอกไม้ไฟเป็นสิ่งอุปกรณ์ที่ผลิตขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์เมื่อจุดแล้วจะแสดงผลปรากฏออกมาในรูปแสง สี เสียง ควัน หรือภาพปรากฏอื่นใดตามที่ได้ออกแบบไว้ ส่วนใหญ่ดอกไม้ไฟจะติดตั้งและใช้จุดบริเวณพื้นดิน ผลปรากฏที่แสดงออกมาจะไม่พุ่งไปบนท้องฟ้าและแตกออกมาเหมือนพลุ ตัวอย่างเช่น อักษรสวรรค์ สายธารา ดอกไม้พุ่ม ไฟพะเนียง

สายธารา หรือน้ำตก เป็นดอกไม้ที่มีลักษณะคล้ายน้ำตกไหล เกิดจากสารเคมีซึ่งเป็นสารที่มีเปลวไฟให้ความร้อน นำมาจัดใส่ในหลอดกระดาษม้วนยาว ๑๐-๑๒ ชิ้น แล้วนำหลอดมาผูกเรียงเป็นราวให้ห้อยลงในแนวดิ่ง ส่วนปลายหลอดต่อกันด้วยชนวนฝักเพื่อใช้จุดไฟ เมื่อเปลวไฟวิ่งผ่านหลอดทุกหลอดก็จะจุดสารเคมีภายในให้ลุกไหม้และหยดลงเป็นสายน้ำตกพร้อมๆ กัน

โรมันแคนเดิล หรือเทียนไขโรมัน เป็นดอกไม้ไฟที่มีลักษณะเป็นหลอดกระดาษยาว ภายในบรรจุ “เม็ดสี” สลับกับ “ดินดำ” เป็นชั้นๆ จนเต็มหลอด เมื่อจุดไฟความร้อนจะลามเข้าไปในหลอด จนดินดำส่งให้ผลักเม็ดสีเม็ดแรกให้แตกพุ่งออกมา แล้วส่งต่อไปเรื่อยๆ จนหมดหลอด

พลุ หมายถึง สิ่งอุปกรณ์ซึ่งผลิตขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใช้ยิงด้วยแรงขับดันขึ้นไปในอากาศด้วยดินส่ง ซึ่งจุดโดยการยิงด้วยกระบอกหรือท่อพลุ และเมื่อถึงระยะของชนวนถ่วงเวลาทำงานลูกพลุก็จะแตกออกและแสดงผลปรากฏออกมาตามสิ่งที่ได้บรรจุไว้ภายใน โดยอาจจะแสดงออกเป็นแสง สี เสียง หรือภาพปรากฏอื่นใดตามที่ได้ออกแบบไว้ พลุเป็นดอกไม้ไฟประเภทหนึ่งมีลักษณะเป็นลูกทรงกลมซึ่งใช้จุดส่งขึ้นไปบนอากาศแล้วแตกกระจายขยายผลออกมากลางอากาศ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) พลุกลางวัน ใช้จุดเวลากลางวัน ไม่มีแสง สี เช่น

พลุร่มห้อยธง ภายในลูกพลุจะบรรจุร่มซึ่งผูกธงติดห้อยไว้ ธงจะมีสัญลักษณ์ต่างๆ เมื่อลูกพลุแตกออก ก็จะมีร่มห้อยธงลอยกลางอากาศ

พลุควันสีสายรุ้ง ภายในลูกพลุบรรจุตลับใส่ควันสีไว้ เมื่อลูกพลุแตกออกตัวตลับก็จะแตกออกให้ควันสีเหลือง เขียว แดง อาจดัดแปลงใส่กระดาษสายรุ้งไว้ในลูกพลุ เป็นต้น

(๒) พลุกลางคืน ใช้จุดเวลากลางคืน ให้แสงสีสวยงาม เพราะภายในมี “เม็ดดาว” หรือ “เม็ดสี” ที่ทำจากสารเคมีบรรจุไว้ซึ่งเป็นตัวการให้แสงสีและรูปร่างต่างๆ ตามเทคนิคการออกแบบของผู้ผลิต

๒. <u>ข้อกฎหมายและระเบียบ</u>

๒.๑ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มีบทบัญญัติสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ สั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งดอกไม้เพลิง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

(๒) มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ ประกอบมาตรา ๒๗ โดยอนุมัติของรัฐมนตรี นายทะเบียนท้องที่จะกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยการกำหนดเวลาการจำหน่าย การเก็บรักษาก็ได้ตามสมควร

(๓) มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๒๘ ผู้รับใบอนุญาตต้องทำบัญชีตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ทั้งต้องรับผิดชอบรักษาดอกไม้เพลิงที่มีอยู่ให้ตรงกับบัญชีเช่นว่านั้น

(๔) มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๒๙ ผู้รับใบอนุญาตให้ทำดอกไม้เพลิงต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(๕) มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๓๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายดอกไม้เพลิงจะทำการเช่นว่านี้ได้แต่เฉพาะภายในสถานที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต และเมื่อจะย้ายสถานที่ทำการจะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนท้องที่เสียก่อน

(๖) มาตรา ๕๐ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามความในหมวดนี้ มีอายุใช้งานได้หนึ่งปีนับแต่วันออก

(๗) มาตรา ๕๑ ถ้าปรากฏว่าที่เก็บ ทำ หรือค้าดอกไม้เพลิง อาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน เพื่อความปลอดภัยนายทะเบียนท้องที่จะสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตจัดการตามความจำเป็น หรือจะให้ย้ายสถานที่นั้นเสียก็ได้

๒.๒ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๔๙๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐

ข้อ ๙ บุคคลใดประสงค์จะทำ สั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งดอกไม้เพลิง ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ตามแบบ ป.๑ ท้ายกฎนี้ ต่อนายทะเบียนท้องที่

ใบอนุญาตให้สั่ง นำเข้า ให้ออกตามแบบ ป.๒ ท้ายกฎนี้

ใบอนุญาตให้ทำ หรือค้า ให้ออกตามแบบ ป.๕ ท้ายกฎนี้

ด้านหลังของใบอนุญาตให้ทำ สั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งดอกไม้เพลิง (แบบ ป.๕) กำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตจะต้องจัดสถานที่เก็บรักษาวัตถุที่รับอนุญาตนั้นให้เป็นที่ปลอดภัยตามที่นายทะเบียนท้องที่จะกำหนดให้ และผู้รับใบอนุญาตจะทำการค้าได้ภายในเวลา ๐๖.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๘.๐๐ น.

๒.๓ คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ ข้อ ๑๐ การออกใบอนุญาตให้ทำ ค้า ดอกไม้เพลิงนั้น ต้องพิจารณาถึงฐานะคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตามสมควรโดยอนุโลมเช่นเดียวกับการขออนุญาตตั้งร้านค้าอาวุธปืน โดยเฉพาะสถานที่ซึ่งจะตั้งทำการต้องให้เห็นว่าเป็นการปลอดภัยจากอัคคีภัยแล้วจึงออก

ใบอนุญาต เช่น ต้องตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านหรือย่านชุมชน หากเกิดการระเบิดเพลิงไหม้ขึ้นจะไม่ลุกลามไปยังที่อื่น เป็นต้น

๒.๔ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องแต่งตั้งนายทะเบียน เจ้าพนักงาน และเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๒ กำหนดให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นนายทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตจังหวัดอื่นมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนท้องที่ประจำจังหวัด นายอำเภอเป็นนายทะเบียนท้องที่ประจำอำเภอ

ข้อ ๕ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบจำนวนอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน ในร้านค้าและร้านประกอบซ่อม โดยกำหนดให้อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบฯ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตจังหวัดอื่น และนายอำเภอและปลัดอำเภอในเขตอำเภอ

๒.๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๐ - ๒๒๕ และมาตรา ๓๗๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับโทษในความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภยันตรายต่อประชาชน

๒.๖ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๘) (๑๗) ได้บัญญัติเกี่ยวกับเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

๒.๗ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๗ (๑) (๔) (๗) มาตรา ๖๕ (๑) (๔) ได้บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

๒.๘ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ (๔) มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๗๔ ได้บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการป้องกันและระงับเหตุรำคาญ และบทกำหนดโทษ

๓. <u>การขออนุญาตตั้งร้านค้า ทำ สั่ง นำเข้าดอกไม้เพลิง</u>

<u>ขั้นตอนที่ ๑</u>

(๑) ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอตามแบบ ป.๑ ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้ขอใบอนุญาตจะดำเนินกิจการโดยระบุสถานที่ตั้ง เลขที่ อำเภอ จังหวัด พร้อมกับสำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) (กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๔๙๐ ข้อ ๙)

(๒) เมื่อนายทะเบียนท้องที่ได้รับคำขอกรณีออกใบอนุญาตให้ทำ ค้าดอกไม้เพลิงนั้นต้อง<u>พิจารณาถึงฐานะและคุณสมบัติของผู้ขอ</u> โดยเฉพาะสถานที่ซึ่งจะตั้งทำการ นายทะเบียนหรือคณะกรรมการซึ่งนายทะเบียนท้องที่ออกคำสั่งมอบหมาย ต้องออกไปตรวจสอบสถานที่ให้เห็นว่าปลอดภัยจากอัคคีภัย เช่น ต้องตั้งห่างจากหมู่บ้าน หรือย่านชุมชน หากเกิดระเบิดหรืออัคคีภัยแล้วจะไม่ลุกลามไปที่อื่น (คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ ข้อ ๑๐)

(๓) การทำ สั่ง นำเข้าดอกไม้เพลิงชนิดประทัดไฟ จะเพื่อการค้าหรือใช้ส่วนตัวก็ตาม ให้นายทะเบียนเสนอขอรับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อน โดยทำเรื่องผ่านจังหวัดหรือศูนย์บริการประชาชน (วังไชยา) แล้วแต่กรณี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงออกใบอนุญาตได้ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๘๘/๒๔๙๒ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๔๙๒ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๕/๑๓๗๒๓ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๔)

(๔) การขอใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตให้ทำดอกไม้เพลิงซึ่งมีส่วนผสมของวัตถุเคมีอันมีชื่อเป็นยุทธภัณฑ์ ผู้ขออนุญาตจะต้องแสดงหลักฐานหนังสือรับรองคุณสมบัติและความจำเป็นต้องมียุทธภัณฑ์ไว้ในครอบครองซึ่งนายทะเบียนท้องที่ออกให้ เพื่อนำไปประกอบการขออนุญาตต่อกระทรวงกลาโหม กรณีมีวัตถุเคมีอันมีชื่อเป็นยุทธภัณฑ์ไว้ในครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงให้นายทะเบียนท้องที่พิจารณาอนุญาต (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๒/ว ๑๓๙๗ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๓๓)

(๕) ดอกไม้เพลิงซึ่งเป็นวัตถุสำเร็จรูป แม้จะมีส่วนผสมของวัตถุเคมีตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ก็ตาม การขออนุญาตสั่ง นำเข้า หรือค้า เป็นดุลยพินิจของนายทะเบียนท้องที่จะพิจารณาอนุญาตตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๔๐๒/ว ๑๗๔๘ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๓)

<u>ขั้นตอนที่ ๒</u>

(๑) กรณีพิจารณาหลังจากอนุมัติ ให้ออกใบอนุญาตดังนี้

(๑.๑) กรณีอนุญาตให้ทำ ค้า ให้ออกใบอนุญาตตามแบบ ป.๕

(๑.๒) กรณีอนุญาตให้สั่ง นำเข้า ให้ออกใบอนุญาตตามแบบ ป.๒ (กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๔๙๐) ข้อ ๙)

(๒) ใบอนุญาตให้สั่ง นำเข้า ให้ระบุชนิดและจำนวนดอกไม้เพลิง ลงในใบอนุญาตโดยละเอียดและชัดเจนทุกครั้ง (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๕/๑๓๗๒๓ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๔)

<u>ขั้นตอนที่ ๓</u>

กรณีผู้รับใบอนุญาต ใบอนุญาตสิ้นอายุและไม่ได้ต่ออายุอีก ต้องจัดการจำหน่ายดอกไม้เพลิงที่มีอยู่ หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรให้หมดภายในกำหนด ๖ เดือนนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ (มาตรา ๓๗ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐)

สำนักการสอบสวนและนิติการ ๑

๔. <u>การตรวจสอบและควบคุมเกี่ยวกับดอกไม้เพลิง</u>

๔.๑ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๑) อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ที่อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตจังหวัด นายอำเภอและปลัดอำเภอในเขตอำเภอ เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ (ประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘)

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดก่อเหตุรำคาญในที่สาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งระงับและป้องกันเหตุรำคาญด้วย โดยออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่างๆ ได้ ภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ (๔) มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ในฐานะ

(๓.๑) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๖) (๑๗)

(๓.๒) ผู้ควบคุมกำกับดูแลราชการบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๗ (๑) (๔) (๗) มาตรา ๖๕ (๑) (๔)

ให้ประสานขอความร่วมมือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นอื่น ซึ่งมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดก่อเหตุรำคาญในที่สาธารณะ หรือสถานที่เอกชน รวมทั้งระงับและป้องกันเหตุรำคาญด้วย โดยออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่างๆ ได้ นอกเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ (๔) มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

(๔) เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย

๔.๒ รายละเอียดการตรวจเกี่ยวกับดอกไม้เพลิง

(๑) ตรวจใบอนุญาตให้เก็บ ทำ ค้าดอกไม้เพลิง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขหลังใบอนุญาต ป.๕

(๑.๑) ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดสถานที่เก็บรักษาวัตถุที่ได้รับอนุญาตนั้นให้เป็นที่ปลอดภัยตามที่นายทะเบียนท้องที่กำหนด

(๑.๒) ผู้รับใบอนุญาตทำการค้าได้ภายในเวลา ๐๖.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. และเฉพาะสถานที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต

(๑.๓) กรณีการสั่ง นำเข้าดอกไม้เพลิง ต้องตรวจสอบชนิดและจำนวนดอกไม้เพลิงให้ถูกต้องตรงกับใบอนุญาต

สำนักการสอบสวนและนิติการ ๗

(๑.๔) กรณีการทำดอกไม้เพลิง ต้องตรวจสอบใบอนุญาตให้มีวัตถุเคมีอันมีชื่อเป็นยุทธภัณฑ์ไว้ในครอบครองจากกระทรวงกลาโหมตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

(๒) ตรวจสอบการจัดทำบัญชีดอกไม้เพลิง ตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๒๘ และให้ตรวจจำนวนและชนิดของดอกไม้เพลิงที่มีอยู่ให้ตรงกับบัญชีดังกล่าว

๕. <u>บทกำหนดโทษ</u>

๕.๑ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐

(๑) มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ (กรณีไม่ขอใบอนุญาต) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนท้องที่ตามมาตรา ๕๑ (กรณีสั่งให้จัดการตามความจำเป็นหรือให้ย้ายสถานที่) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) มาตรา ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา ๒๗ (กรณีกำหนดเวลาการจำหน่ายและการเก็บรักษา) หรือมาตรา ๒๘ (กรณีผู้รับใบอนุญาตไม่ทำบัญชีตามที่กำหนดไว้ในกระทรวง) หรือมาตรา ๒๙ (กรณีการทำดอกไม้เพลิงไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกระทรวง) หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ (กรณีจำหน่ายเฉพาะภายในสถานที่ซึ่งระบุไว้ในใบอนุญาต และเมื่อจะย้ายสถานที่ต้องได้รับอนุญาต) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

๕.๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๐ ถึงมาตรา ๒๒๕ ผู้กระทำความผิดอาจจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรืออาจต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และมาตรา ๓๗๐ หากผู้ใดทำให้เกิดเสียงดังโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

๕.๓ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗๔ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๖. <u>การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเล่นดอกไม้เพลิง</u>

เนื่องจากพลุและดอกไม้เพลิงก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การเล่นดอกไม้เพลิงจึงอาจจะเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยภายใน เพราะดอกไม้เพลิงมีเชื้อเพลิง คือ “ดินดำ” ซึ่งสามารถนำไปผลิตเป็นวัตถุระเบิดได้ และดินดำหากนำไปใช้กับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนจะเรียกว่า “ดินปืน” ดังนั้น จึงเห็นควรให้นายทะเบียนท้องที่จัดให้มีการตรวจตราสถานที่ค้า ทำ และการใช้ การเล่น อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงก่อนเทศกาลงานประเพณีหรือพิธีเฉลิมฉลองที่สำคัญต่างๆ จึงจัดให้มีการปฏิบัติการเป็นพิเศษ และขอความร่วมมือจากผู้ทำ ผู้ค้าดอกไม้เพลิง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบ ดังต่อไปนี้

สำนักการสอบสวนและนิติการ ๑

๖.๑ ขอความร่วมมือจากร้านค้าดอกไม้เพลิงไม่ให้จำหน่ายดอกไม้เพลิงให้แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี

๖.๒ ขอความร่วมมือผู้ผลิตพลุ ให้แนะนำผู้นำไปใช้ (แสดงการจุดพลุ หรือบั้งไฟ) ควรดำเนินการโดยผู้มีความชำนาญและมีประสบการณ์เท่านั้น

๖.๓ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำ สั่ง นำเข้า หรือค้าซึ่งดอกไม้เพลิง ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด พร้อมแนะนำให้ระมัดระวังในการนำไปใช้และขนย้าย

๖.๔ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบถึงอันตรายร้ายแรงที่อาจจะเกิดจากการใช้ การเล่นโดยประมาทและขาดความระมัดระวัง พร้อมทั้งบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำผิด

๗. <u>ข้อแนะนำเพื่อความปลอดภัย</u>

เนื่องจากขณะนี้ยังมีเหตุระเบิดและเพลิงไหม้ที่เกิดจากการทำ ค้า เล่นดอกไม้เพลิงอยู่เสมอก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น และเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ และเงื่อนไขในใบอนุญาต (แบบ ป.๕) ด้านหลัง ข้อ ๖ ให้นายทะเบียนท้องที่ใช้ดุลพินิจแนะนำ เพื่อความปลอดภัยให้กับผู้ได้รับอนุญาตดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่เก็บ ทำ หรือค้าดอกไม้เพลิง ตามความเหมาะสม ดังนี้

๗.๑ สถานที่เก็บ ควรแยกต่างหากจากสถานที่ทำ ค้า ดอกไม้เพลิง โดยต้องทำบัญชีระบุชนิดและจำนวนดอกไม้เพลิงที่มีอยู่

๗.๒ สถานที่เก็บควรมีการจัดเก็บดอกไม้เพลิงอย่างเป็นระเบียบ มีเครื่องดับเพลิงประจำอาคาร โดยเฉพาะหีบห่อที่บรรจุสินค้าควรมีชื่อรายการสินค้าและมีสภาพมั่นคงแข็งแรง

ส่วนรักษาความสงบเรียบร้อย ๑
สำนักการสอบสวนและนิติการ
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
โทร ๐๒-๓๕๖-๙๖๔๒
นายทศพล เผื่อนอุดม หัวหน้ากลุ่มปืนและวัตถุระเบิด ตรวจ
นายภัคศุก จรูญศักดิ์ เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ ปรับปรุงเนื้อหา/พิมพ์
๙ ธ.ค.๒๕๕๔

ส่วนรักษาความสงบเรียบร้อย ๑

แนวทางการรักษาความสงบเรียบร้อย : กรณีการยิงปืนโดยใช่เหตุ

๑. <u>ความเป็นมา</u>

พฤติกรรมการยิงปืนขึ้นฟ้านั้นมีที่มาจากหลายสาเหตุ เช่น การเลียนแบบการยิงปืนในการเฉลิมฉลองปีใหม่ของต่างชาติ (Celebratory gunfire) เลียนแบบการยิงสลุตของทหารกองเกียรติยศ ความเชื่อเรื่องการยิงปืน/จุดพลุส่งดวงวิญญาณในพิธีเผาศพ ประเพณีการยิงปืนในขบวนแห่ขันหมากในบางพื้นที่ ความเชื่อเรื่องการยิงปืนไล่ราหูเมื่อเกิดจันทรุปราคา/สุริยุปราคา ยิงปืนขึ้นฟ้าเพื่อข่มขู่เมื่อเกิดเหตุทะเลาะวิวาท หรือแม้กระทั่งการยิงปืนขึ้นฟ้าด้วยความคึกคะนอง

๒. <u>สภาพปัญหา</u>

ประชาชนบางส่วนไม่เชื่อ หรือไม่ทราบว่ากระสุนที่ยิงขึ้นฟ้าไปนั้นเมื่อตกลงมา แรงที่ตกลงมานั้นมีความรุนแรง สามารถสร้างความเสียหายและสร้างอันตรายได้ เช่น หากตกโดนสิ่งมีชีวิต กระสุนสามารถเจาะเข้าไปในร่างกายได้ หากตกโดนอวัยวะสำคัญเช่น ศีรษะ หรือลูกนัยน์ตาอาจจะบาดเจ็บถึงขั้นพิการหรือเสียชีวิตได้ และหากตกโดนทรัพย์สินอื่นๆ เช่น โดนยานพาหนะ อาคารบ้านเรือน ก็จะสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินนั้นได้ แรงของกระสุนที่หล่นมาโดนหลังคาบ้านสามารถทะลุหลังคามาถึงพื้นบ้านได้ หรือหากแรงกระสุนไม่มากพออาจจะเจาะเพียงหลังคาบ้านให้เป็นรูโดยที่เจ้าของบ้านไม่รู้ตัว เมื่อฝนตกน้ำฝนจะไหลเข้าไปขังใต้หลังคาอาจจะส่งผลเสียหายต่อบ้านเรือนในระยะยาวได้ การยิงสลุตของทหารกองเกียรติยศในงานพิธี หรือการยิงปืนขึ้นฟ้าเพื่อปล่อยตัวนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาที่ได้มาตรฐานนั้น กระสุนที่ใช้ยิงจะเป็นกระสุนชนิดพิเศษที่จะก่อให้เกิดเสียงแต่ไม่มีหัวกระสุนจึงไม่ก่อให้เกิดอันตรายใด ๆ

อุบัติเหตุจากการยิงปืนขึ้นฟ้าโดยใช้กระสุนปืนจริงที่มีหัวกระสุนสามารถอธิบายตามหลักวิทยาศาสตร์ ให้เข้าใจง่าย ๆ ได้ดังนี้

- การยิงปืนขึ้นฟ้าโดยทำมุมตั้งฉากกับพื้นดิน โดยปกติแล้ววัตถุที่เดินทางขึ้นไปในแนวตั้งฉากกับพื้นดินจะขึ้นไปสูงมากน้อยขึ้นอยู่กับความเร็วต้นที่ส่งขึ้นไป เมื่อหมดความเร็วแล้วหล่นลงมาจะหล่นมาแรงเท่ากับความเร็วต้นที่ส่งขึ้นไป และหล่นมายังจุดเดิม แต่ในความเป็นจริงแล้วเมื่อยิงปืน ลูกกระสุนจะเจอกับแรงต้านในอากาศทำให้ความแรงของกระสุนที่หล่นลงมาลดลง และจะโดนแรงลมในอากาศพัดทำให้จุดที่ตกคลาดเคลื่อนไปจากจุดที่ยิง แต่แรงที่หล่นมาก็ยังมีอานุภาพร้ายแรงเพียงพอที่จะทำให้เกิดอันตรายได้ อาจเปรียบเทียบได้กับการโยนก้อนหินขึ้นไปในอากาศ ต่อให้โยนขึ้นไปสูงเพียงใด วัตถุนั้นก็จะหล่นลงมายังพื้นดินอยู่ดี ยิ่งโยนแรงวัตถุยิ่งขึ้นไปสูงและยิ่งตกลงมาแรง

- โดยปกติเมื่อคนยิงปืนขึ้นฟ้า มักจะยิงในแนวที่ไม่ได้ทำมุม๙๐องศากับระนาบพื้น การเดินทางของกระสุนจะเกิดความเร็วแนวราบส่งผลให้ตำบลที่กระสุนตกก็จะยิ่งจากจุดที่ยิงมากขึ้น เราไม่สามารถทราบได้ว่ากระสุนปืนที่เรายิงไปนั้น จะไปตกลงที่ไหนโดนใคร หรือโดนอะไร อาจเปรียบเทียบได้กับการขว้างก้อนหินไปไกลๆ เมื่อก้อนหินตกใส่บุคคลอื่นก็สามารถก่อให้เกิดอันตรายได้ อานุภาพความร้ายแรงของกระสุนที่หล่นลงมาจากที่สูงร้ายแรงพอๆกับลูกเห็บที่สามารถเจาะหลังคาให้ทะลุได้ หรืออาจจะร้ายแรงยิ่งกว่า

ในอดีตจำนวนประชากรของประเทศเรามีไม่มาก พฤติกรรมการยิงปืนขึ้นฟ้าอาจไม่ส่งผลกระทบหรือเป็นที่สนใจมากนัก แต่ในปัจจุบันจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น การขยายตัวของชุมชนมีมากขึ้น อัตราเสี่ยงของการยิงปืนขึ้นฟ้าแล้วก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่นย่อมมีมากขึ้นตามไปด้วย อาทิเช่น เหตุการณ์ล่าสุดเมื่อช่วงปีใหม่ พ.ศ.๒๕๕๔ มีประชาชนผู้บริสุทธิ์ถูกลูกหลงจากพฤติกรรมยิงปืนขึ้นฟ้าได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต สร้างความโศกเศร้าเสียใจแก่คนใกล้ชิดและทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความรู้สึกความไม่มั่นใจในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

๓. <u>ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง</u>

๓.๑ ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๙๑ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๓๐๐ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗๐ ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียงหรือกระทำความอื้ออึง โดยไม่มีเหตุอันสมควรจนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๗๑ ผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะ โดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาทและให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้น

มาตรา ๓๗๖ ผู้ใดยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙๐ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓.๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

๓.๓ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื้อ มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๘ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวเว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์

ไม่ว่ากรณีใด ห้ามมิให้พาอาวุธปืนไปโดยเปิดเผย หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริง การมหรสพ หรือการอื่นใด

ความในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทหาร และตำรวจ ซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

(๒) ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (ข) หรือ (ค) ซึ่งอยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการป้องกันประเทศหรือรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือรักษาทรัพย์สินอันสำคัญของรัฐ

(๓) ประชาชนผู้ได้รับมอบให้มีและใช้ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (ง) ซึ่งอยู่ในระหว่างการช่วยเหลือราชการและมีเหตุจำเป็นต้องมี และใช้อาวุธปืนในการนั้น

มาตรา ๑๒ อาวุธปืนซึ่งได้รับอนุญาตให้มีไว้เพื่อเก็บนั้น ห้ามมิให้ยิง และห้ามมิให้มีเครื่องกระสุนปืนไว้สำหรับอาวุธปืนนั้น

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่

(๑) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา ๙๗ ถึงมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๗๗ ถึงมาตรา ๑๘๓ มาตรา ๒๔๙ มาตรา ๒๕๐ หรือมาตรา ๒๙๓ ถึงมาตรา ๓๐๓

(ข) มาตรา ๒๕๔ ถึงมาตรา ๒๕๗ และพ้นโทษยังไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกยั่วโทสะ

(๒) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๓ หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๗ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๘

(๓) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปในระหว่างห้าปีนับย้อนขึ้นไปจากวันยื่นคำขอ สำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน (๑) และ (๒) เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

(๕) บุคคลซึ่งไม่สามารถจะใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตามมาตรา ๑๑

(๖) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้

(๘) บุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

(๙) บุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สำหรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนห้ามมิให้ออกให้แก่บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และมีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาต น้อยกว่าหกเดือน

มาตรา ๖๕ ผู้รับใบอนุญาตคนใดตกเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งพฤติการณ์นั้น และส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด และใบอนุญาตให้แก่นายทะเบียนท้องที่โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนท้องที่หรือรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสีย ถ้าผู้รับใบอนุญาตเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบให้ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้ควบคุมดูแลแล้วแต่กรณีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๖๖ ถ้าปรากฏว่าผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามความในพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ ให้นายทะเบียนท้องที่หรือรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียเมื่อได้รับคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตส่งมอบอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด และใบอนุญาตแก่นายทะเบียนท้องที่โดยไม่ชักช้า

ถ้าผู้รับใบอนุญาตเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ให้ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้ควบคุมดูแลแล้วแต่กรณี มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๖๗ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ซึ่งส่งมอบไว้ตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๖๖ นั้น ให้ผู้ส่งมอบจัดการโอนเสียภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ส่งมอบ ถ้าโอนได้ให้นายทะเบียนท้องที่มอบแก่ผู้รับโอนไป แต่ถ้าโอนไม่ได้ให้นายทะเบียนจัดการขายทอดตลาดภายหลังที่ได้ประกาศและแจ้งให้ผู้ส่งมอบทราบแล้วตามสมควร ได้เงินสุทธิเท่าใดให้มอบแก่ผู้มีสิทธิ

มาตรา ๖๘ เมื่อมีพฤติการณ์อันสมควรสงสัยว่า ผู้รับใบอนุญาตคนใดจะเป็นผู้ต้องห้ามในการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ (๗) (๘) หรือ (๙) นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจเรียกประกันหรือทัณฑ์บนจากผู้นั้นได้

ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว หาประกันให้เป็นที่เชื่อถือไม่ได้ หรือไม่ยอมทำทัณฑ์บนภายในเวลาอันสมควรตามที่นายทะเบียนได้กำหนดให้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ และให้นำมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๗๒ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๒๐ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคสองด้วย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ทวิ วรรคสองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. <u>เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงควรดำเนินการดังนี้</u>

๑. ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสื่อมวลชน ให้ช่วยกันประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับรู้สภาพปัญหา เข้าใจถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่นและตระหนักถึงความผิดและโทษทั้งทางอาญา ทางแพ่ง และทางปกครองที่ผู้ก่อเหตุจะได้รับเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดแสดงพฤติกรรมการยิงปืนขึ้นฟ้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร

๒. แจ้งกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย ให้ช่วยกันสอดส่องพฤติการณ์ หากพบเห็นหรือได้รับแจ้งเหตุการพาหรือใช้อาวุธปืนโดยไม่มีเหตุอันควร ให้จับกุมตัวส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีอาญามาตรา ๒๙๑ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๖ หรือมาตรา ๓๙๐ ตามแต่พฤติการณ์แห่งคดีอย่างเคร่งครัด และหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ก่อเหตุเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน(แบบ ป.๔) ให้พนักงานสอบสวนรายงานพฤติการณ์ให้นายทะเบียนท้องที่ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯลฯ พ.ศ.๒๔๙๐ ทราบด้วย เพื่อให้นายทะเบียนท้องที่พิจารณา ดำเนินการทางปกครองตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯลฯ พ.ศ.๒๔๙๐มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ หรือมาตรา ๖๘ ทั้งนี้หากพฤติการณ์แห่งคดีที่ผู้กระทำผิดได้ก่อให้เกิดขึ้นได้รับโทษเพียงเปรียบเทียบปรับในชั้นพนักงานสอบสวน แต่เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดไปกระทำผิดซ้ำอีก นายทะเบียนท้องที่ผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจและหน้าที่ในการเรียกตัวผู้รับใบอนุญาต มาพิจารณาทำประกันหรือทัณฑ์บน และหากในห้วงระยะเวลาประกันหรือทัณฑ์บนผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนยังกระทำผิดซ้ำอีก ให้นายทะเบียนท้องที่พิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นราย ๆ ไป รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๐๙๖๗ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๐ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติการควบคุมตรวจตราอาวุธปืนที่ได้ออกใบอนุญาตไปแล้ว และหนังสือด่วนมากที่ มท ๐๓๐๗.๔/ว ๑๘๓๙ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการเพิกถอนใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (ป.๔) แต่หากข้อเท็จจริงแห่งคดีปรากฏว่าผู้ก่อเหตุเป็นผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ก่อเหตุในฐานความผิดมีและใช้อาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต และ/หรือ พาอาวุธปืนโดยไม่มีเหตุสมควร ตามแต่พฤติการณ์แห่งคดี และทั้งนี้ผู้เสียหายที่ได้รับผลร้ายจากการกระทำผิดมีสิทธิเรียกร้องทางแพ่งเพื่อให้ผู้กระทำผิดชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นได้อีกด้วย

ส่วนรักษาความสงบเรียบร้อย ๑
สำนักการสอบสวนและนิติการ
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
โทร ๐๒-๓๕๖-๙๖๔๒
นายทศพล เผื่อนอุดม หัวหน้ากลุ่มปืนและวัตถุระเบิด ร่าง/ตรวจ
นายภัคศุก จรูญศักดิ์ เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ รวบรวมข้อมูล/พิมพ์
พิมพ์เมื่อ ๙ ธ.ค.๒๕๕๔